Хазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон

Шарҳи вазъи низоми суғуртаи амонату пасандозҳо

Семоҳаи 4 I 2025

Шарҳи вазъи низоми суғуртаи амонату пасандозҳо дар семоҳаи чоруми соли 2025

Дар семоҳаи чоруми соли 2025 вазъи низоми суғуртаи амонату пасандозҳо ва нишондиҳандаҳои асосии он тамоили муътадилро идома дод. Дар давраи баррасишаванада низ тағйирёбии сохторӣ дар ташкилотҳои қарзии алоҳида, афзоиши устувории ҳаҷми амонату пасандозҳо ва ба вуқуъ наомадани ҳолатҳои суғуртавӣ дар ташкилотҳои қарзӣ-узви Хазина ба қайд гирифта шуд.

Хазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон (минбаъд Хазина) ҳамчун мақоми ваколатдор дар самти таъмини фаъолияти низоми суғуртаи амонату пасандозҳо ва иҷрои вазифаҳои тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи суғуртаи амонату пасандозҳо" (минбаъд Қонун) вогузоршуда, дар семоҳаи чоруми соли 2025 фаъолияти худро бахри ҳимояи давлатии ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии пасандоздорон, мусоидат ба нигоҳдории суботи низоми молиявӣ ва таҳкими боварии аҳолӣ ба низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон, равона намуд.

1.1. Иштироки ташкилотҳои қарзӣ дар низоми суғуртаи амонату пасандозҳо

Мутобиқи Қонун ҳар як ташкилоти қарзие, ки иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистонро барои ҷалби амонату пасандозҳо дорад, узви Хазина мебошад.

Дар семоҳаи чоруми соли 2025 шумораи ташкилотҳои қарзӣ – узви Хазина ва низоми суғуртаи амонату пасандозҳо дар маҷмуъ ба се адад афзоиш ёфта, дар сохтори онҳо ва мувофиқан дар Феҳристи ташкилотҳои қарзии низоми суғуртаи амонату пасандозҳо тағйиротҳои зерин ба амал омаданд:

- бо қарори Раёсати Бонки миллии Тоҷикистон ба ҶСП ТАҚХ «Зинда Капитал» иҷозатнома дода шуд. Дар ин асос, аз ҷониби Хазина ба ҶДММ ТАҚХ «Зинда Капитал» тасдиқнома дар бораи узвият ба Хазина таҳти №081 аз санаи 07.10.2025 дода шуд;
- бо қарори Раёсати Бонки миллии Тоҷикистон ба ҶСП ТАҚХ «Инноватсия Капитал» иҷозатнома дода шуд. Дар ин асос, аз ҷониби Хазина ба ҶСП ТАҚХ «Инноватсия Капитал» тасдиқнома дар бораи узвият ба Хазина таҳти №082 аз санаи 16.10.2025 дода шуд;
- бо қарори Раёсати Бонки миллии Тоҷикистон ба ҶДММ ТАҚХ «ОКСУС» иҷозатнома дода шуд. Дар ин асос, аз ҷониби Хазина ба ҶДММ ТАҚХ «ОКСУС» тасдиқнома дар бораи узвият ба Хазина таҳти №083 аз санаи 08.12.2025 дода шуд;

- бо қарори Раёсати Бонки миллии Тоҷикистон ба ҶСП Бонки “Имон Интернешнл” иҷозатнома дода шуд. Дар ин асос, аз ҷониби Хазина ба ҶСП Бонки “Имон Интернешнл” тасдиқнома дар бораи узвият ба Хазина таҳти №084 аз санаи 29.12.2025 дода шуда, тасдиқномаи ҶСП ТАҚХ “Имон Интернешнл” дар бораи узвият (аз 19.06.2023, №044) бинобар табдилёбӣ ба бонк аз эътибор соқит дониста шуд.

Дар натиҷа, ба ҳолати 31.12.2025 сол ташкилотҳои қарзии узви Хазина 40 ададро ташкил доданд, ки аз он 16 адад бонк ва 24 адад ташкилотҳои амонатии қарзии хурд мебошад.

Ташкилотҳои қарзии узви Хазина (адад)

	Семоҳаи 4 2024	Семоҳаи 1 2025	Семоҳаи 2 2025	Семоҳаи 3 2025	Семоҳаи 4 2025
Бонкҳо	13	13	13	15	16
ТАҚХ	21	22	23	22	24
ТҚҒ	1	1	1	0	0
Ҳамагӣ	**35**	**36**	**37**	**37**	**40**

1.2. Пасандозҳои суғурташудаи ташкилотҳои қарзӣ ва сохтори он

Тибқи ҳисоботҳо дар семоҳаи 4 соли 2025 ҳаҷми пасандозҳои суғурташуда дар ташкилотҳои қарзии узви Хазина, яъне маблағи суратҳисобҳои амонату пасандозии шахсони воқеӣ, соҳибкорони инфиродӣ, субъектҳои соҳибкории хурд ва ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, ки тибқи Қонун объекти ҳатмии суғурта мебошанд, афзоиш ёфт.

Ҳаҷми пасандозҳои суғурташуда (семоҳа, млрд. сомонӣ)

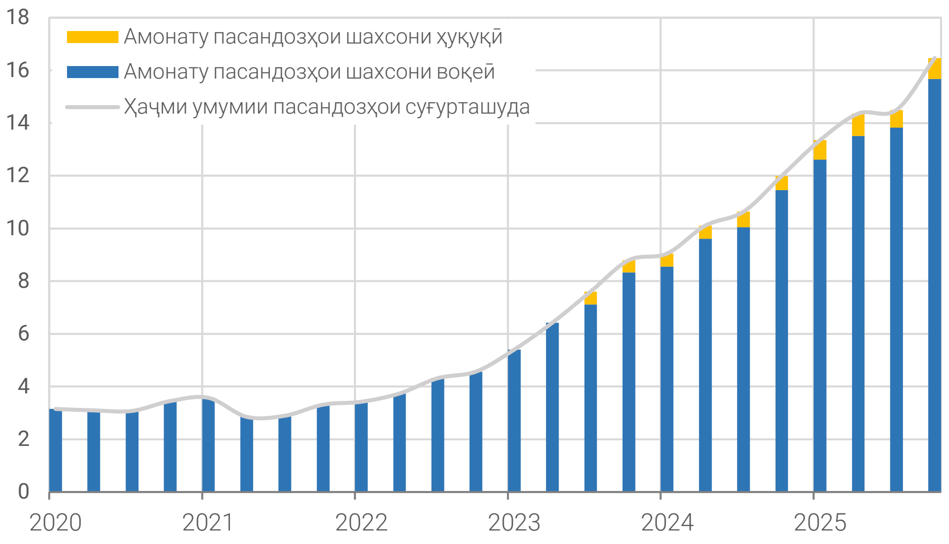

Аз ҷумла, ба ҳолати 31.12.2025 бақияи умумии амонату пасандозҳои суғурташуда 16,5 млрд. сомониро ташкил дод, ки он нисбат ба семоҳаи қаблӣ 13,6 фоиз ва нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта ба андозаи 37,3 фоиз зиёд мебошад.

Суръати афзоиши пасандозҳои суғурташуда (афзоиши солона, бо фоиз)

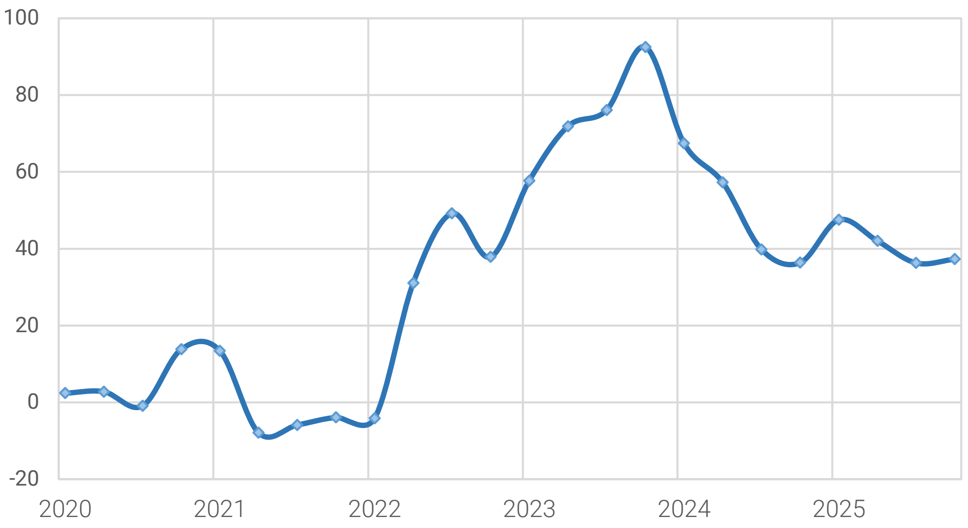

Дар маҷмуъ, бо назардошти аз ҷониби Хазина бо суғурта фаро гирифта шудани объектҳои ҳатмии суғурта, дар давраи баррасишаванда пасандозҳои суғурташуда 73,3 фоизи ҳаҷми умумии амонату пасандозҳои дар ташкилотҳои қарзӣ - узви Хазина бударо ташкил дод. Аз ҷумла, ҳаҷми умумии амонату пасандозҳо дар ташкилотҳои қарзӣ - узви Хазина 22,5 млрд. сомониро ташкил дод, ки аз он тавре дар боло қайд гардид, 16,5 млрд. сомонӣ мавриди суғурта қарор дода мешавад.

Пасандозҳои суғурташуда дар ташкилотҳои қарзӣ-узви Хазина (интиҳои давра, млрд. сомонӣ)

	Семоҳаи 4 2024	Семоҳаи 4 2025	Тағйирёбӣ (бо фоиз)
Ҳаҷми умумии пасандозҳо дар низоми бонкӣ	25,5	33,9	32,8
Ҳаҷми умумии пасандозҳо дар ташкилотҳои қарзӣ-узви Хазина[1]	18,2	22,5	23,6
Пасандозҳои суғурташуда дар ташкилотҳои қарзӣ-узви Хазина, аз ҷумла:	**12,0**	**16,5**	**37,3**
Шахсони воқеӣ	11,5	15,7	36,5
Шахсони ҳуқуқӣ	0,5	0,8	60,0

[1] Бе назардошти 2 бонки давлатӣ ва 1 бонки исломӣ, ки узви Хазина намебошанд.

Ҳиссаи бештари пасандозҳои суғурташуда - 95,2 фоиз ба амонату пасандозҳои шахсони воқеӣ, аз он ҷумла соҳибкорони инфиродӣ рост омада, боқимондаи ҳиссаи он – 4,8 фоизро амонату пасандозҳои шахсони ҳуқуқӣ, аз ҷумла субъектҳои соҳибкории хурд ва ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ ташкил доданд. Ҳамзамон, ҳиссаи амонату пасандозҳои суғурташуда бо пули миллӣ 60,3 фоиз ва бо асъори хориҷӣ 39,7 фоизро ташкил дод.

Сохтори асъории пасандозҳои суғурташуда (бо фоиз)

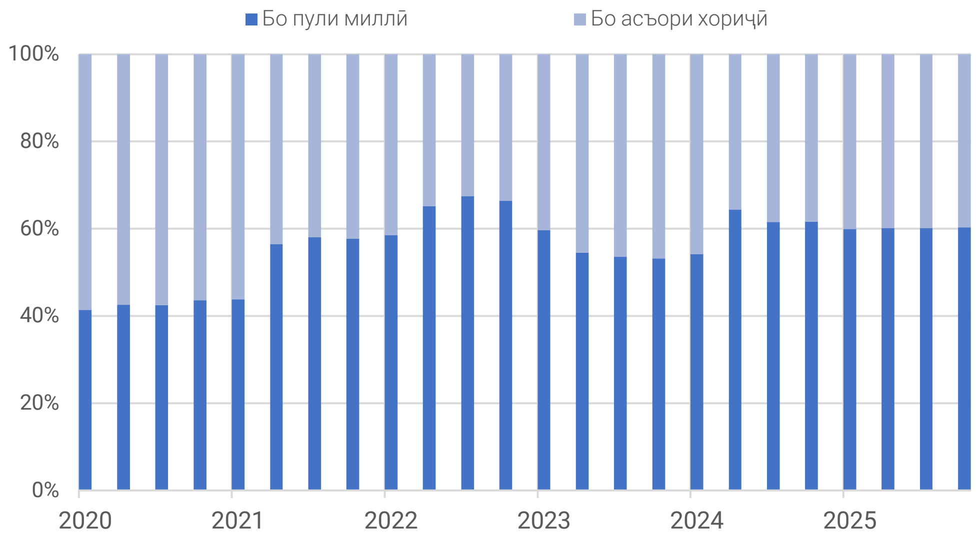

Дар сохтори пасандозҳои суғурташуда ҳиссаи амонатҳои дархостӣ 4,9 фоиз, амонатҳои пасандозӣ 52,1 фоиз ва пасандозҳои муҳлатнок 43,0 фоизи ҳаҷми умумии амонату пасандозҳоро ташкил доданд.

Сохтори пасандозҳои суғурташуда аз рӯи намуди амонат (бо фоиз)

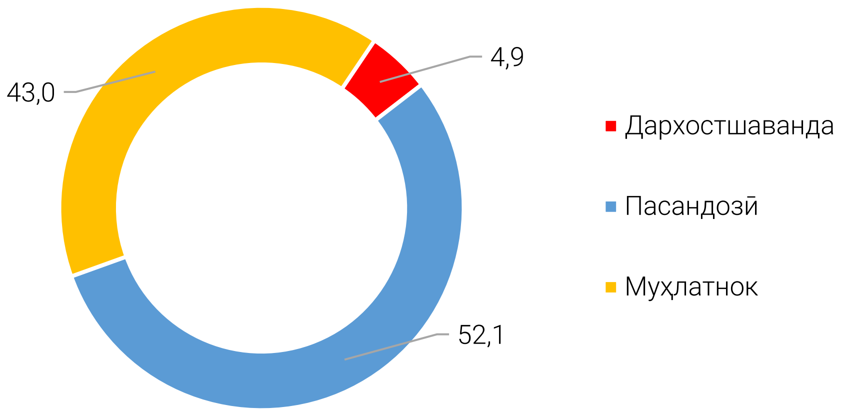

1.3. Пасандоздорони суғурташуда

Ба ҳолати 31 декабри соли 2025 шумораи пасандоздорони суғурташуда дар ташкилотҳои қарзӣ - узви Хазина 3,7 млн. нафарро ташкил дод, ки ин нисбат ба семоҳаи қаблӣ ба андозаи 1,9 фоиз ва ҳамин давраи соли гузашта 48,6 фоиз зиёд мебошад. Аз шумораи умумии пасандоздорони суғурташуда ҳиссаи афзалиятнок – 99,8 фоиз ба шахсони воқеӣ рост омада, ҳамагӣ 0,2 фоизи пасандоздоронро шахсони ҳуқуқӣ ташкил медиҳанд.

Шумораи пасандоздорони суғурташуда (млн. нафар)

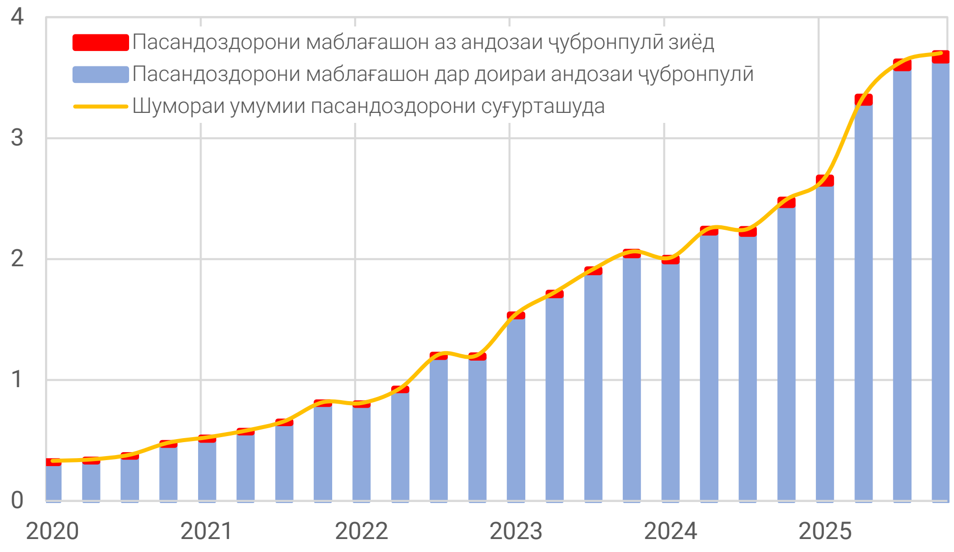

Ҳамзамон, аз шумораи умумии пасандоздорони суғурташуда маблағи амонату пасандозҳои 98,2 фоизи пасандоздорон дар доираи андозаи ҷубронпулии суғурта, яъне дар доираи 35 000 сомонӣ буда, аз ҷониби Хазина пурра рӯйпӯш ва ҳимоя карда шудаанд. Боқимонда 1,8 фоизи пасандоздорон, ки маблағи амонату пасандозҳояшон аз андозаи ҷубронпулӣ зиёд аст, қисман рӯйпӯш карда шудаанд.

Ҳиссаи пасандоздорони пурра суғурташуда (бо фоиз)

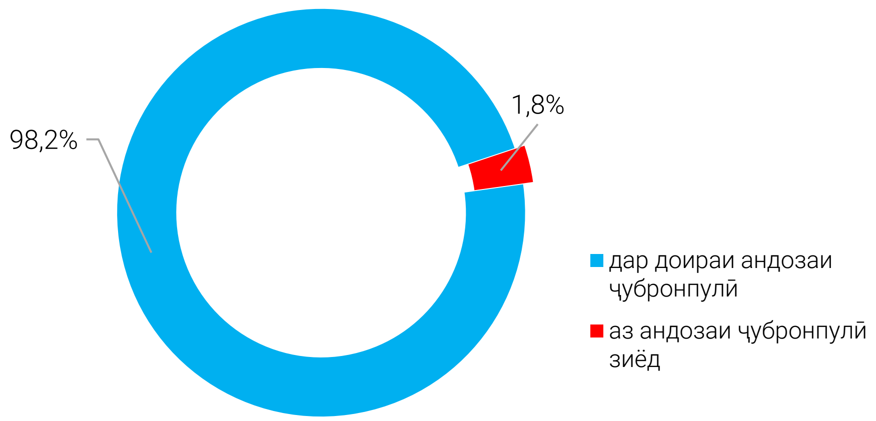

1.4. Амонату пасандозҳои рӯйпӯшшуда

Дар давраи баррасишаванда афзоиши ҳаҷми умумии амонату пасандозҳои дар доираи андозаи ҷубронпулӣ рӯйпӯшшуда, ки ӯҳдадориҳои суғуртавии потенсиалии Хазинаро нишон медиҳад, 6,2 млрд. сомониро ташкил дод, ки ин нисбат ба семоҳаи қаблӣ ба андозаи 14,9 фоиз ва нисбат ба ҳамин санаи соли гузашта 29,5 фоиз зиёд мебошад.

Ӯҳдадориҳои суғуртавии Хазина (млрд. сомонӣ)

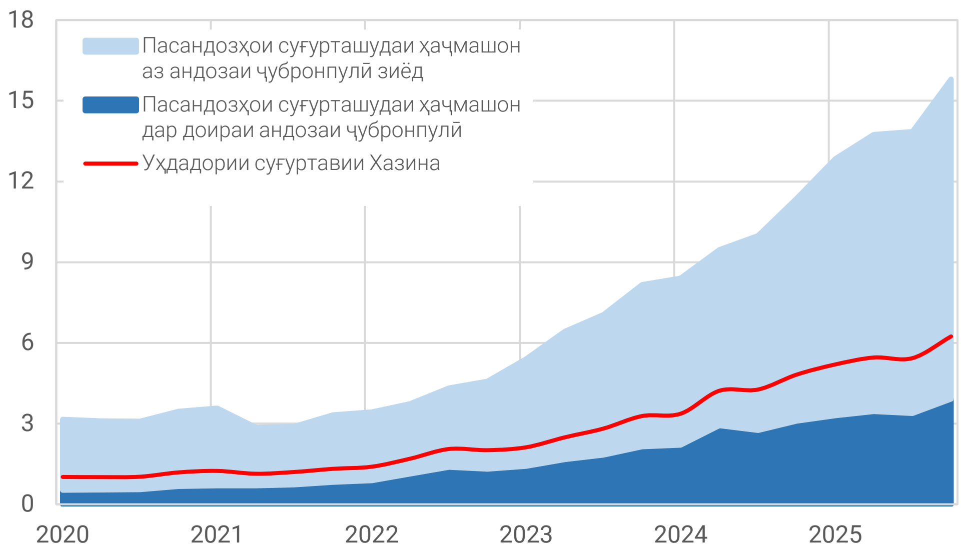

Дар сохтори амонату пасандозҳои рӯйпӯшшуда ҳиссаи пасандозҳое, ки ҳаҷмашон дар доираи андозаи ҷубронпулӣ аст (камтар ё баробар ба 35 000 сомонӣ аст), 63,0 фоиз (3,9 млрд. сомонӣ)-ро ташкил дод, ҳол он ки ҳиссаи пасандозҳое, ки ҳаҷмашон аз андозаи ҷубронпулӣ зиёд аст, 37,0 фоиз (2,3 млрд. сомонӣ)-ро ташкил дод.

Сохтори амонату пасандозҳои рӯйпӯшшуда (интиҳои давра, млрд. сомонӣ)

	Семоҳаи 4 2024	Семоҳаи 4 2025	Тағйирёбӣ (бо фоиз)
Ҳаҷми умумии пасандозҳои суғурташуда	**12,0**	**16,5**	**37,3**
Дар доираи андозаи ҷубронпулӣ	3,1	3,9	25,8
Аз андозаи ҷубронпулӣ зиёд	8,9	12,6	41,6
Амонату пасандозҳои рӯйпӯшшуда (дар доираи 35 000 сомонӣ)	**4,8**	**6,2**	**29,5**
Дар доираи андозаи ҷубронпулӣ	3,1	3,9	25,8
Аз андозаи ҷубронпулӣ зиёд	1,7	2,3	35,3

Афзоиши амонату пасандозҳои рӯйпӯшшуда (солона, бо фоиз)

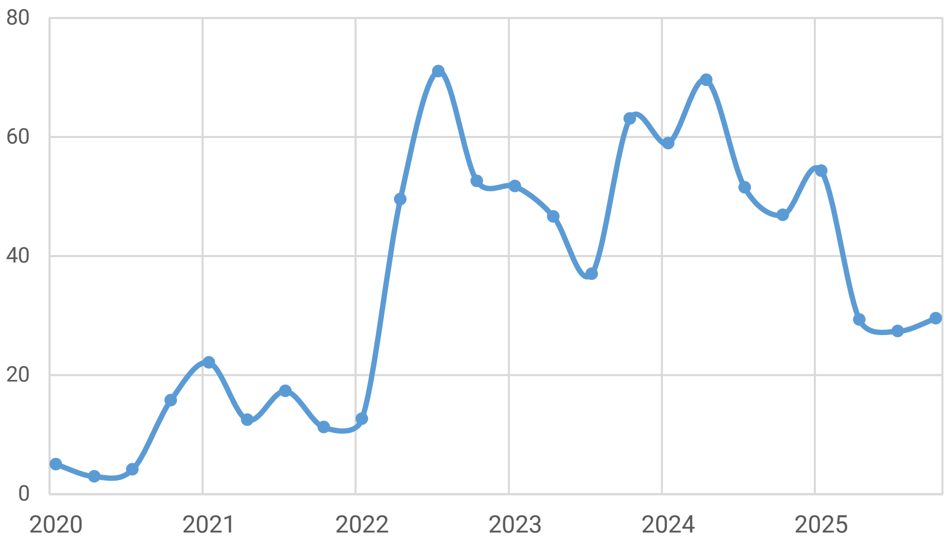

Аксари амонату пасандозҳои дар доираи андозаи ҷубронпулӣ рӯйпӯшшуда ба шахсони воқеӣ, аз ҷумла соҳибкорони инфиродӣ рост меояд, ки маблағи он 6,2 млрд. сомонӣ ё худ 99,3 фоизи ҳаҷми умумии онро ташкил медиҳад.

Сохтори ӯҳдадории суғуртавии Хазина аз рӯи моликият (бо фоиз)

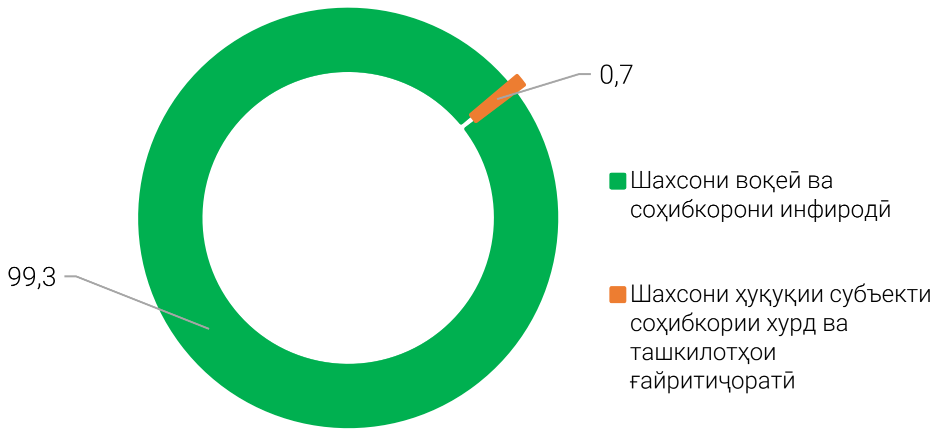

1.5. Ҳолатҳои суғуртавӣ дар ташкилотҳои қарзии узви Хазина ва пардохти ҷубронпулӣ ба пасандоздорони суғурташуда

Дар семоҳаи чоруми соли 2025 низ дар ягон ташкилоти қарзии узви Хазина ҳолати суғуртавӣ ба вуқуъ наомад, ки ин боиси қаноатмандӣ буда, дар маҷмуъ аз вазъи муътадил ва фаъолияти босуботи низоми бонкӣ гувоҳӣ медиҳад.

Дар давоми семоҳаи чоруми соли баррасишаванда Хазина танҳо ба як нафар пасандоздори бонки барҳамдодашудаи ҶСК “Тоҷиксодиротбонк”, ки оид ба тамдиди муҳлати гирифтани маблағи ҷубронпулии суғуртавӣ дар асоси Қонун бо ариза ба Хазина муроҷиат карданд, ба маблағи 21,0 ҳаз.сомонӣ ҷубронпулии суғуртавӣ пардохт кард. Дар соли 2025 бошад Хазина ба шаш нафар пасандоздорони бонкҳои барҳамдодашуда ба маблағи 91,7 ҳаз. сомонӣ ҷубронпулӣ пардохт кардааст.

Дар умум, аз соли 2016 то санаи 31.12.2025 маблағи умумии ҷубронпулии суғуртавии ба пасандоздорони 18 ташкилоти қарзии барҳамхӯрда пардохтшуда, маблағи 212,4 млн. сомонӣ, аз он ҷумла ба пасандоздорони ҶСК “Агроинвестбонк” ва ҶСК “Тоҷиксодиротбонк – 189,0 млн. сомониро ташкил дод.

Ҳолатҳои суғуртавӣ дар ташкилотҳои қарзии аъзои Хазина

	Ба ҳолати 31.12.2024	Ба ҳолати 30.09.2025	Ба ҳолати 31.12.2025
Ҳамагӣ (адад)	**18**	**18**	**18**
Бонкҳо	6	6	6
ТАҚХ	12	12	12
Ҳамагӣ ҷубронпулӣ пардохт карда шуд (ҳаз. сомонӣ)	212 349,4	212 381,8	212 402,8

1.6. Фаъолияти сармоягузорӣ ва идоракунии маблағҳои Хазина

Фаъолияти сармоягузорӣ яке аз вазифаҳои муҳими Хазина ҷиҳати ташаккул ва андӯхти маблағҳои Хазина ба ҳисоб меравад. Бо назардошти сарчашмаҳои тибқи Қонун барои сармоягузорӣ муайян кардашуда ва дар шароити кунунии бозори коғазҳои қиматнок, Хазина дар семоҳаи 4 соли 2025 ҷойгирнамоии маблағҳои озоди худро ба коғазҳои қиматноки давлатии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон идома дод.

Дар ин давра 4 музоядаи барориши коғазҳои қиматноки давлатӣ дар ҳаҷми умумии 415,0 млн. сомонӣ ва аз аввали сол 14 музояда ба маблағи 995,0 млн. сомонӣ аз ҷониби Вазорати молияи ҶТ тавассути “Биржаи фондии Осиёи Марказӣ” баргузор гардид. Муҳлатнокии воситаҳои молиявии мазкур 6, 12, 24, 36 ва 60 моҳро ташкил дод. Меъёри фоизҳои воситаҳои молиявӣ вобаста аз муҳлат аз 5,0 то 13,0 фоизи солонаро ташкил дод.

Вобаста ба ин, Хазина бо мақсади таъмини фаъолияти босамари сармоягузории маблағҳои озоди худ ва гирифтани даромади ҷолибнок, дар семоҳаи чорум дар музоядаҳои коғазҳои қиматноки давлатӣ фаъолона ба

маблағи 118,3 млн. сомонӣ ва аз аввали сол бошад 350,8 млн. сомонӣ иштирок намуд.

Иштироки Хазина дар бозори коғазҳои қиматнок (млн. сомонӣ)

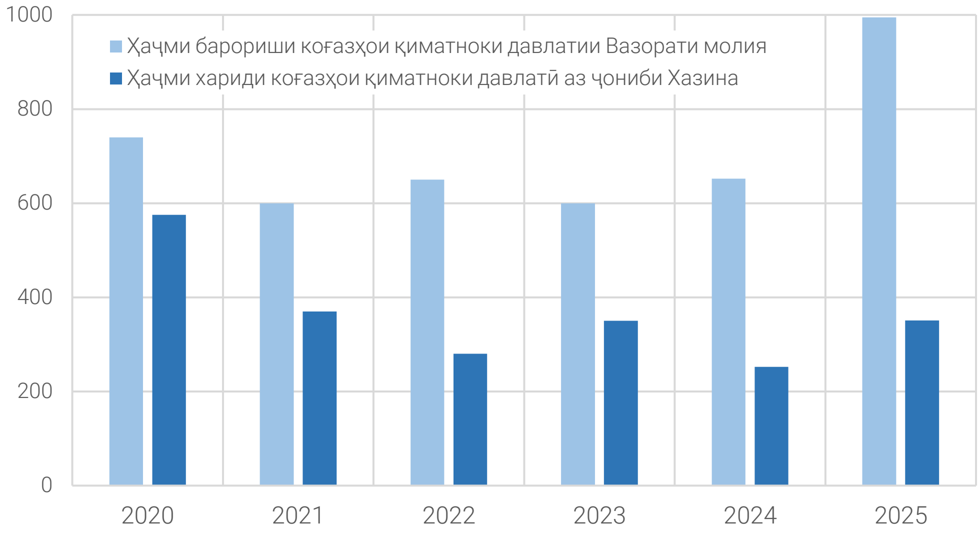

Меъёри даромаднокии миёнавазни сармоягузориҳои Хазина ба коғазҳои қиматноки давлатӣ 9,14 фоизи солонаро ташкил дод. Дар маҷмуъ, даромади гирифташудаи Хазина аз ҳисоби хариди коғазҳои қиматноки давлатӣ ба ҳолати 31.12.2025 сол тибқи баҳисобгирии СБҲМ маблағи 18,5 млн. сомониро ташкил дод, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли қаблӣ 2,7 маротиба зиёд мебошад.

Даромад аз фаъолияти сармоягузорӣ (млн. сомонӣ ва бо фоиз)

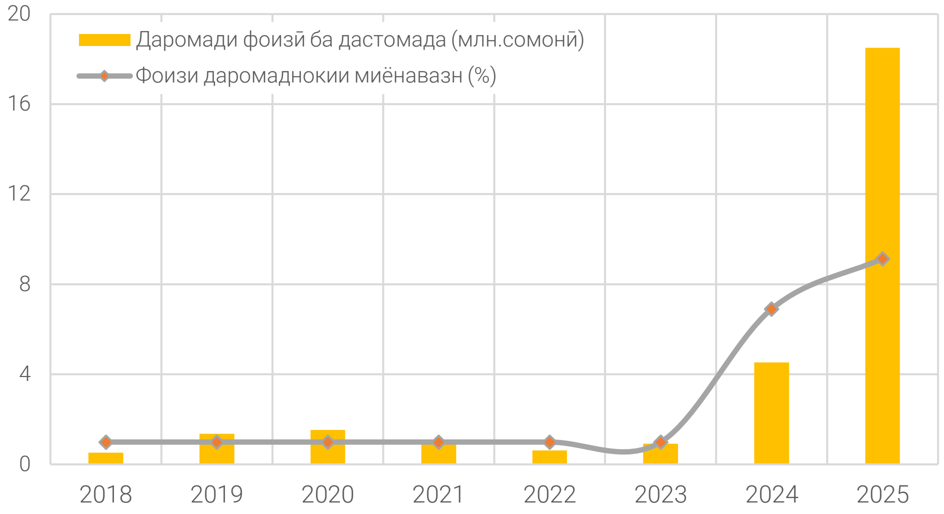

1.7. Нишондиҳандаҳои молиявии Хазина

Дар давраи баррасишаванда вобаста ба иҷрои вазифаҳои қонунии худ дар самти ҳимояи ҳуқуқҳои қонунии пасандоздорон, афзоиши муътадили дороиҳои Хазина таъмин карда шуд.

Тибқи ҳисоботи тавозунӣ ба санаи 31 декабри соли 2025 ҳаҷми умумии маблағҳои Хазина 499,5 млн. сомониро ташкил дод, ки он нисбат ба семоҳаи қаблӣ 6,2 фоиз ва аввали сол 77,1 фоиз зиёд мебошад. Афзоиши дороиҳои Хазина дар семоҳаи чоруми соли 2025 асосан бо воруди пардохтҳои тақвимии ташкилотҳои қарзии аъзои Хазина, инчунин даромади аз ҳисоби фаъолияти сармоягузорӣ ва идоракунии маблағҳои Хазина бадастомада, вобастагӣ дошт.

Тамоюли тағйирёбии маблағҳои Хазина (млн. сомонӣ ва бо фоиз)

Андозаи ҳадди аксари маблағи Хазина[2], ки таносуби маблағҳои Хазинаро нисбат ба ҳаҷми умумии пасандозҳои суғурташудаи ташкилотҳои қарзӣ инъикос менамояд, ба ҳолати 31 декабри соли 2025 ба 3,0 фоиз баробар шуд (дар ҳамин санаи соли 2024 – 2,4 фоиз буд).

Хазина ҷиҳати таъмини устуворӣ ва кифоятии имкониятҳои молиявии худ бо мақсади иҷрои уҳдадорӣ ҳангоми фаро расидани ҳолатҳои эҳтимолии суғуртавӣ, минбаъд низ дар самти амалиётӣ кӯшиш ба харҷ медиҳад, ки идоракунии босамари дороиҳоро тақвият дода, ба андозаи дар Қонун муайяншудаи ҳадди аксари маблағи Хазина наздик гардад.

[2] Андозаи ҳадди аксари маблағи Хазина, яъне сатҳи кифоятии маблағи Хазина тибқи Қонун дар ҳаҷми 7 фоизи бақияи умумии пасандозҳои суғурташуда, ки дар ташкилотҳои қарзӣ мавҷуд аст, муқаррар карда шудааст.

1.8. Феҳристи ташкилотҳои қарзии узви Хазина (ба санаи 31.12.2025)

№	Номгӯи ташкилотҳои қарзӣ	Тасдиқнома №
	Бонкҳо	
1	ЧСК "Ориёнбонк"	№ 002
2	ЧСК "Бонки Эсхата"	№ 006
3	ЧСП "Бонки рушди Тоҷикистон"	№ 010
4	ЧСП "Актив Бонк"	№ 070
5	ЧСП "Спитамен Бонк"	№ 013
6	ЧСП Бонки "Арванд"	№ 025
7	ЧСП "Бонки байналмилалии Тоҷикистон"	№ 055
8	ЧСК "Алиф-Бонк"	№ 056
9	ЧСК "Коммерсбонки Тоҷикистон"	№ 058
10	Шуъбаи бонки "Тиҷорат"-и ҶИЭ дар ш.Душанбе	№ 060
11	ЧСП "Душанбе Сити Бонк"	№ 064
12	ЧСП "Бонки сармоягузорӣ ва қарзии Тоҷикистон"	№ 072
13	ЧСП "Фридом Бонки Тоҷикистон"	№ 073
14	ЧСП "Ҳумо Бонк"	№ 078
15	ЧСП "Васл Бонк"	№ 080
16	ЧСП Бонки "Имон Интернешнл"	№ 084
	Ташкилотҳои амонатии қарзии хурд	
17	ЧСП ТАҚХ "Ҳамров"	№ 016
18	ЧДММ ТАҚХ "Финка"	№ 022
19	ЧДММ ТАҚХ "Зудамал"	№ 023
20	ЧДММ ТАҚХ "Матин"	№ 026
21	ЧДММ ТАҚХ "Арғун"	№ 027
22	ЧДММ ТАҚХ "Сомон-Тиҷорат"	№ 038
23	ЧДММ ТАҚХ "Азизӣ - Молия"	№ 041
24	ЧДММ ТАҚХ "Тезинфоз"	№ 045
25	ЧДММ ТАҚХ "Сарват"	№ 049
26	ЧСП ТАҚХ "Ардо капитал"	№ 059
27	ЧДММ ТАҚХ "Пайванд Гуруҳ"	№ 062
28	ЧДММ ТАҚХ "Фурӯз"	№ 063
29	ЧСП ТАҚХ "Сандуқ"	№ 065
30	ЧСП ТАҚХ "Шукр Молия"	№ 066
31	ЧДММ ТАҚХ "Эмин Сармоя"	№ 068
32	ЧДММ ТАҚХ "Баракат Молия"	№ 069
33	ЧДММ ТАҚХ ЛОЛС "Молия"	№ 071
34	ЧДММ ТАҚХ "Доро Молия"	№ 079
35	ЧСП ТАҚХ "Бинес Капитал"	№ 075
36	ЧДММ ТАҚХ "Стандарт Молия"	№ 076
37	ЧДММ ТАҚХ "Ганҷ Молия"	№ 077
38	ЧСП ТАҚХ "Зинда Капитал"	№ 081
38	ЧСП ТАҚХ "Инноватсия Капитал"	№ 082
40	ЧДММ ТАҚХ "Оксус"	№ 083